

9 902,00

Kolme miestä kertoo kuntouttavasta työtoiminnasta: "Ajattelin ensin, että on jotain höpöhöpöhommia"

Samu Selin viihtyy pihatöissä. Hänelle työtoiminnan tärkein anti on se, että päivärutmi pysyy yllä ja hänellä on tekemistä. Selin kokee olevansa töissä. "Vaimokin toivottaa aamuisin hyvää työpäivää", hän kertoo. (KUVA: Seppo Kärki)

TYÖ Paljon parjattu ja kiistelty, mutta siitä huolimatta monelle hyödyllinen. Kolme miestä kertoo, miksi he uskovat kuntouttavan työtoiminnan auttavan heitä työllistymisessä.

Kuntouttavaan työtoimintaan liittyy paljon ongelmakohtia, mutta myös asenteita. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen THL:n viime viikolla julkaiseman raportin mukaan yleisin syy työtoimintaan ohjaamiseen oli se, ettei henkilö "työ- tai toimintakykynsä rajoitusten vuoksi" pysty osallistumaan työelämään tai muihin työnvälityspalveluihin.

Vaikka kuntouttavan työtoiminnan tarpeellisuudesta ja järjellisydestä kiistellään paljon, aiempien selvitysten perusteella enemmistö työtoimintaan osallistuneista on kokenut sen hyödyttäneen itseään jollain tavalla.

Sitä mieltä ovat myös helsinkiläinen **Jarkko Hirvelä**, 24, ja vantaalainen **Samu Selin**, 34. He työskentelevät 3-4 päivää viikossa Elämänlaatu ry:n järjestämässä työtoiminnassa muutaman tunnin päivässä. Selin tekee etupäässä pihatöitä, Hirvelä työskentelee tietokoneiden parissa.

Hirvelä ja Selin ovat ennen työtoimintaan osallistumista olleet 2-3 vuotta työttöminä. He ovat työtoiminnassa mukana vapaaehtoisesti, mutta myöntävät ennakoasenteidensa olleen alkuun sitä kohtaan kielteisiä.

– Ajattelin ensin, että tämä on jotain höpöhöpöhommaa, Selin sanoo.

Hirvelä puolestaan kertoo kuulleensa muualla työtoiminnassa olleilta kavereiltaan, että kuntouttavassa tehdään 10 minuuttia varsinaisia töitä, tyhjentäneet pari roskista ja loppupäivä hörpittää kahvia.

Jarkko Hirvelä ja Sami Selin uskovat, että kuntouttava työtoiminta auttaa heitä saamaan tulevaisuudessa työ- tai opiskelupaikan. (KUVA: Seppo Kärki)

Selin ja Hirvelä ovat kuitenkin huomanneet, että kuntouttava työtoiminta on ollut heille oikea ja hyödyllinen paikka. Hirvelä kertoo, että aluksi hommat eivät oikein sujuneet.

– Ensimmäiset viikot meni niin, etten meinannut millään jaksaa, kun päivärytmi oli mitä oli. Valvoin yöt ja ajattelin, ettei tämä edes ole mitään oikeaa työtä. Mutta sitten päätin asennoitua niin, että hoidan nämä muutamat tunnit täällä.

Siihen Selin ja Hirvelä suhtautuvat kielteisesti, että tekisivät voittoa takovassa firmassa vastaavanlaisia töitä 0-palkalla.

”Tärkeintä, että pääsee tekemään jotain”

Selin on aiemmin ennen työttömäksi jäämistään ajanut taksia ja tehnyt useamman vuoden käytännössä töitä öisin.

– Paloin loppuun ja jäin sen seurauksena työttömäksi, Selin kertoo.

Hän on ollut Elämänlaatu ry:n järjestämässä työtoiminnassa nyt neljä kuukautta. Hän kokee olevansa töissä.

– Tärkeintä tässä on se, että pääsee tekemään jotain ja normaali päivärytmi pysyy yllä, hän perustelee viihtymistään.

– Uskon, että tämä auttaa minua työllistymisessä, hän jatkaa.

Samaa sanoo varastotöitä aiemmin tehnyt Hirvelä. Hän suunnittelee kouluttautuvansa it-alalle. Pian hän ottaa seuraavan askeleen matkalla työelämään, kun kuntouttava työtoiminta loppuu ja edessä on työkokeilujakso.

Ohjaaja **Mika Ryhästä** ja Hirvelää harmittaa siinä oikeastaan vain yksi asia.

– Kun hän pääsee nyt pykälän eteenpäin ja siirtyä työkokeiluun, etuudet pienenevät. Työkokeilussa olevalle ei makseta matkakorvausta. Minusta se on ristiriitaista, Ryhänen sanoo.

Elämänlaatu ry:n ohjaaja Mika Ryhänen kertoo, että yhdistyksen järjestämässä kuntouttavassa työtoiminnassa työttömiä autetaan muun muassa hoitamaan velkojaan ja hakemaan töitä tai opiskelupaikkaa. (KUVA: Seppo Kärki)

Hirvelä ja Selin kertovat, etteivät olleet työtoimintaan tullessaan työkykyisiä. Hirvelä uskoo, että nyt hän voisi jo pärjätä työelämässä tai opiskella. Selin uskoo, että pärjäisi osa-aikaisessa työssä. Hänen mukaansa yhteisöllisyys ja inhimillisyys ovat tekijöitä, jotka toiminnassa ovat auttaneet tekemisen lisäksi.

Kaikki työtoimintaan osallistuneet eivät kuitenkaan ole työkyvyttömiä.

– Myös meille tulee tänne ihmisiä, jotka ovat työkykyisiä, mutta joille TE-palvelut ei löydä mitään tarjottavaa, Ryhänen toteaa.

Onnettomuus vei työkyvyn

Hirvelän tavoin Elämänlaatu ry:n kuntouttavassa työtoiminnassa tietokoneiden parissa työskentelee muutaman vuoden alta 60-vuotias mies, joka ei halua nimeään julkisuuteen. Myös hän kokee saaneensa paljon hyötyä toiminnasta. Mies menetti muutamia vuosia sitten työkykynsä vakavan onnettomuuden seurauksena, mutta kokee olevansa nyt valmis työelämään.

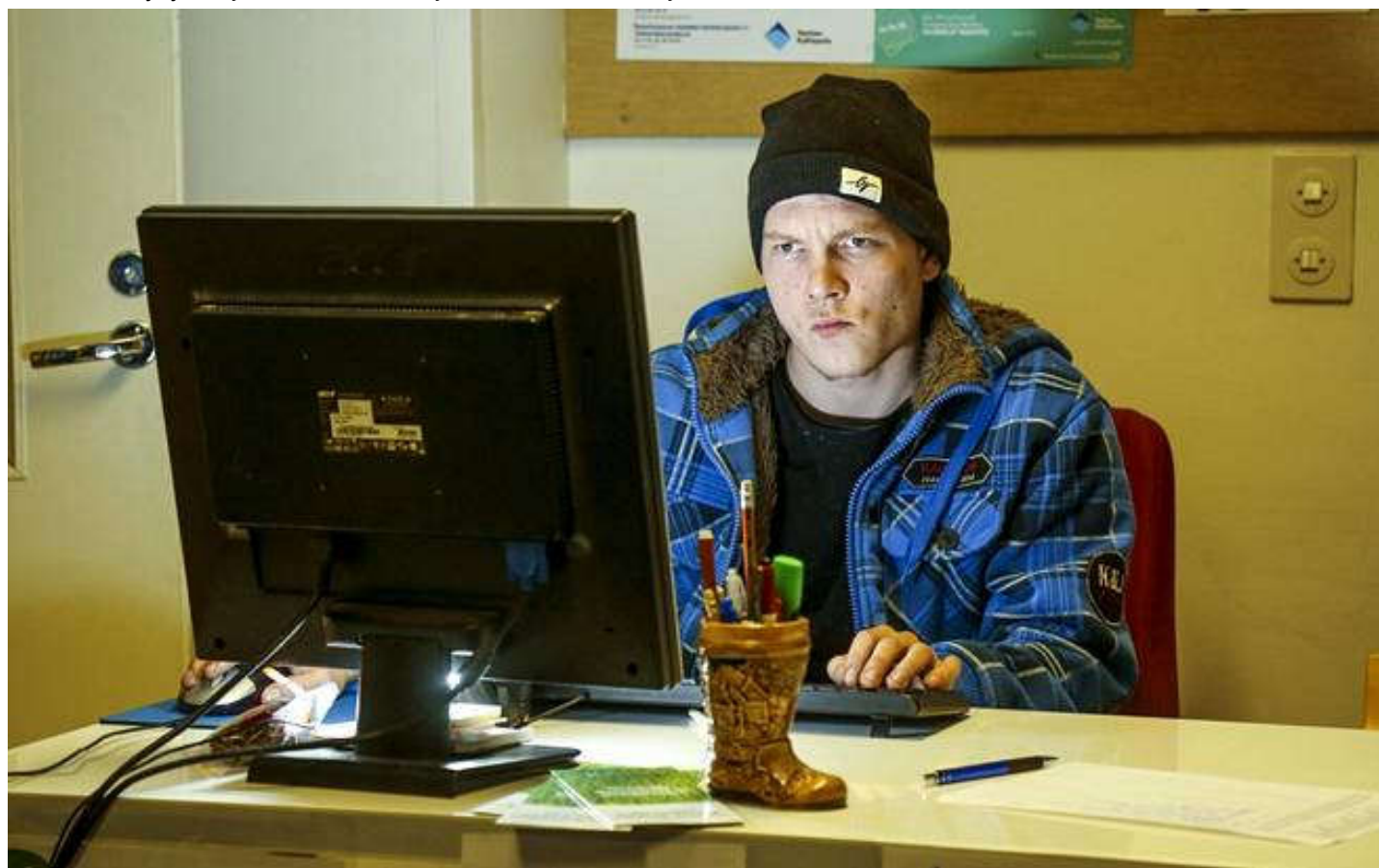
– Olen täällä omasta halustani, ja tulin työllisyyspalveluiden kautta. Koin, ettei TE-toimisto pystynyt edistämään työsaantiani. Olen kuntouttavaan toimintaan erittäin tyytyväinen. Täällä on kiva porukka ja hyvä yhteishenki. Uskon, että tämä auttaa minua saamaan töitä, mies kiteyttää kokemuksensa.

” Olen kuntouttavaan toimintaan erittäin tyytyväinen. Täällä on kiva porukka ja hyvä yhteishenki.

Aikuisena it-alalle kouluttautunut mies on päässyt työtoiminnassa tekemään alansa töitä ja on jo käynyt muutamissa työhaastatteluissa.

Ohjaaja Mika Ryhäsen mukaan Elämänlaatu ry:n kuntouttavassa työtoiminnassa olevista neljäsosa pääsee joko töihin, työkokeiluun tai opiskelemaan. Työtoiminnan lisäksi yhdistys auttaa asiakkaitaan muun muassa velkojen selvittelyssä ja työ- tai opiskelupaikkojen haussa.

– Kun velat on järjestelty, se lisää kummasti työttömän motivaatiota työntekoon, hän toteaa.

Jarkko Hirvelä työskentelee Elämänlaatu ry:n tiloissa tietokoneiden parissa. Hän on aiemmin tehnyt varastotöitä ja suunnittelee nyt kouluttautuvansa - mahdollisesti it-alalle. (KUVA: Seppo Kärki)

Jaana Oksanen, jaana.oksanen@sanoma.fi